

РЕШЕНИЕ

№ 12542

гр. София, 30.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 23 състав, в публично заседание на 30.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Антоанета Аргирова

при участието на секретаря Емилия Митова, като разгледа дело номер **6752** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК), във връзка с раздел VII от Наредба № 10 от 1.09.2016 г. за организация на дейностите в училищното образование (Наредба №10 от 1.09.2016 г.).
Образувано е на 30.06.2025 г. по жалба от Ц. Р. М. като майка и законен представител на малолетното дете Г. Г. А., род. на 29.11.2011 година, чрез пълномощника адв. Р. П.- САК срещу Решение по Протокол №2/12.06.2025 г. на комисията по чл.95, ал.3 (сега- ал.4) от Наредба № 10 от 1.09.2016 г., определена със Заповед № РД01-252/09.04.2025 г. на началника на РУО С.- град, в частта му на отказ по заявление У-22/09.05.25 г. за насочване на ученика Г. А..

Наведените и аргументирани в жалбата основания за оспорване са за съществено нарушение на административнопроизводствени правила, противоречие с материалноправни разпоредби и несъответствие с целта на закона-чл.146, т.3, т.4 и т.5 от АПК.

В съдебно заседание пред Административен съд София- град, процесуалният представител на жалбоподателя – адв. Д. моли за уважаването на жалбата по изложените в нея съображения, както и за присъждането на направените по делото разноски, съгласно списъка с разноски, който представя.

Процесуалният представител на ответника – юрк К. оспорва жалбата и моли за отхвърлянето ѝ по съображения, че към момента на издаване на оспорения акт комисията е действала изцяло в съответствие с нормативните разпоредби, като заболяването на жалбоподателя не попада в списъците, по които комисията е работила. Заявява и искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София- град, след като обсъди релевираните с жалбата основания и събраните по делото доказателства, и служебно на основание чл.168, ал.1, вр.чл.146 от АПК провери изцяло законосъобразността на обжалвания акт, намира следното от фактическа и правна страна:

Видно от Удостоверение за раждане, изд. от дл. лице по гражданско състояние в СО-район „Л.“, жалбоподателят Г. Г. А. е род. на 29.11.2011 година.

В съответствие с Експертно решение №92303/30.07.2024 г. на ТЕЛК към ЕМБАЛ „Княгиня Клементина- София“ ЕАД, детето е с 60 % ВСУ. Г. А. страда от общо заболяване „Болест на Hirschprung“, а като придружаващи заболявания са вписани неинфекциозни гастроентерити и колити.

Административното производство по издаването на оспорения акт е започнало с подаването на заявление с № У-22 /09.05.2025 г. до председателя на комисията за насочване на ученици с хронични заболявания, с физически и сензорни увреждания и със специални образователни потребности по чл. 120, ал. 7 от ЗПУО, от домове за деца, лишени от родителска грижа, и от центрове за настаняване от семеен тип и ученици, настанени в приемни семейства.

При подаването на заявлението, двама от членовете на комисията за насочването на учениците с хронични заболявания, определена от началника на Регионалното управление на образованието С.-град първоначално са отказали да приемат заявлението и придружаващите документи, с обяснението, че заболяването на детето не попада в Списъка на хроничните заболявания, физическите и сензорните увреждания и показаните специалности от професии за насочване на ученици. Уведомяването за това обстоятелство е удостоверено саморъчно с текст и подпис от майката и законен представител на детето в долния край от заявлението.

По заявлението е издадено Решение по Протокол №2/12.06.2025 г. на комисията по чл.95, ал.3 (сега- ал.4) от Наредба № 10 от 1.09.2016 г., определена със Заповед № РД01-252/09.04.2025 г. на началника на РУО С.- град, приложена и приета по делото. С решението, в оспорената му пред съда част, е постановен отказ по заявлението на жалбоподателя. Видно от приетото по делото

извлечение от Протокол №2/12.06.2025 г., отказът е постановен по съображения, че заявителят не отговаря на изискванията на чл.97 от Наредба №10/01.09.2016 г., за което страните не спорят, а се установява и от приетия по делото Списък на хроничните заболявания, физическите и сензорните увреждания и показаните специалности, профили и професии за приемане на ученици след завършен VII клас или основно образование, утвърден от министъра на образованието.

От съдържащото се преписка становище от 25.06.2025 г. на заместник-министъра на образованието, изпратено до законния представител на детето г-жа Ц. М. се установява, че във връзка с нейни заявления МОН е предприело действия за изменения в Наредба № 10 от 1.09.2016 г., обн. в ДВ, бр.50 от 20.06.2025 г., с които чл.97 от с.н. е отменен. Разяснена е приложимата процедура и е акцентирано, че след измененията по чл.95, ал.4 от Наредба № 10 от 1.09.2016 г., комисията следва да насочва учениците съобразно тежестта на заболяването и произтичащите от него ограничения, оценките от първия учебен срок по балообразуващите учебни предмети за съответния профил или специалност от професия и заявените желания от ученика. Друго важно изменение било, че съгласно чл.98 от Наредбата, броят на учениците, насочени на места, определени с държавния план – прием в паралелка за профилирана подготовка, професионална подготовка, не може да надвишава 5 ученици, от които учениците със специални образователни потребности (СОП), вкл. учениците със специални образователни потребности по чл.120, ал.7 от ЗПУО, не може да са повече от 3. В този смисъл местата за насочване на ученици с хронични заболявания, с физически и със сензорни увреждания в конкретна паралелка, се увеличавали от едно на две места. Посочено е още, че с измененията в Наредба № 10 от 1.09.2016 г. са спазени принципите, залегнали в Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) за равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и всеки ученик, както и за равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното училищното образование, в това число и по признак здравословно състояние или увреждане.

По делото е допусната и извършена съдебно-медицинска експертиза от вещо лице (ВЛ) със специалност: детски гастроентеролог. Видно от приетото и неоспорено от страните заключение на ВЛ, Болестта на Hirschprung/X. е вродено заболяване, при което липсват нервни клетки (ганглии) в стените на част или цялото дебело черво, което пречи на нормалното му свиване и придвижването на изпражненията. Това причинява тежък запек и невъзможност за изхождане при новородени. Състоянието е генетично обусловено, изисква оперативно лечение за отстраняване на засегнатия участък и най-често засяга момчета. Признаците обикновено се появяват скоро след

раждането, но в по-леки случаи могат да се забележат и по-късно. При новородените се изразяват в неотделяне на мекониум (първите изпражнения) в рамките на първите 24-48 часа, подуване на корема и повръщане. При по-големи деца: хроничен запек, който не се повлиява от обичайни средства, силно подуване на коремчето, газове и изоставане в растежа. Лечението е оперативно. Операцията е единственият метод за лечение, при който се отстранява безнервната част на червото. Най-чести усложнения са: ентероколит (НАЕС)- възпаление на червата, което се среща при около 20% до 60% от децата с Х.. Може да се прояви преди или по всяко време след операцията. Характеризира се с подуване на корема, температура, експлозивна или кървава диария, силна отпадналост (летаргия) и повръщане. Ако не се лекува бързо с антибиотици и промивки, може да доведе до сепсис или перфорация на червото; хроничен запек- дори след успешна операция, около 14% от децата продължават да имат затруднено изхождане поради проблеми с моториката на останалото черво или спазъм на аналния сфинктер; фекална инконтиненция (изпускане), което среща при около 20% от оперираните пациенти над 10-годишна възраст; стриктури (стеснения)-образуване на белези на мястото, където е свързано червото (анастомоза), което може да затрудни преминаването на изпражненията; перфорация на червото-рядко, но опасно усложнение, което може да се случи при силно раздуване на червото преди операцията. Заболяването на Hirschprung/Х. не е включено в списъка с хронични заболявания, физически и сензорни увреждания, одобрен от МОН и МЗ, но заболяването на детето предполага по-специална закрила „като при дете с хронично заболяване“. За избраните от детето специалности ВЛ пояснява при изслушването му, че не са противопоказни с оглед на хроничното заболяване, от което страда и ограниченията, които се търпят от едно такова заболяване.

При тези фактически установявания, съдът обуславя следните правни изводи:

Преценката за допустимост на жалбата е осъществена с определението от з.з. на делото от 16.07.2025 г. и не е налице изменение на обстоятелствата, което да налага повтарянето ѝ от съда.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

С Наредба №10 от 1.09.2016 г. на министъра на образованието и науката се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за организацията на дейностите в училищното образование (чл.1 от същата). Наредбата е издадена на основание законовата делегация на чл. 22 от ЗПУО.

Съгласно чл.40й, ал.1 и ал.2, т.2 от Наредба 10 (в действащата редакция към момента на издаването на оспорения акт- преди изм. – ДВ, бр. 50 от 2025 г., в сила от 20.06.2025 г.) ,

учениците се приемат или преместват в държавните и в общинските училища на места, определени с училищния, с държавния или с допълнителния държавен план-прием. Приемане на ученик е всеки случай на записване преди началото на съответната учебна година в V, в VIII или в XI клас на места, определени с държавния или допълнителния държавен план-прием, или на места над утвърдения държавен план-прием – в изрично посочените в нормативен акт случаи.

Процедурата за приемане на ученици с хронични заболявания, какъвто по делото безспорно се установи, че е жалбоподателят, е регламентирана в Глава четвърта, раздел VII, чл.95 – чл.100 от Наредба №10.

Разпоредбата на чл. 95, ал.1 от Наредба №10 предвижда, че ученици с хронични заболявания, с физически и сензорни увреждания по тяхно искане се приемат по документи за профили, специалности от професии, които не са противопоказни на здравословното им състояние.

Според чл. 96, ал.1 от Наредба №10 учениците трябва да отговарят на условията, определени в чл. 55 и 82, с изключение на учениците със специални образователни потребности, по чл. 120, ал. 7 ЗПУО.

Нормата на чл. 97 от Наредба №10, в действащата към момента на издаването на оспорения акт редакция предвижда, че насочването на учениците по чл. 95, ал. 1 се извършва по списъци, утвърдени от министъра на здравеопазването и съгласувани с министъра на образованието и науката.

По делото безспорно се установи, че хроничното заболяване на детето не е включено в утвърдения списък по чл.97 от Наредба №10, което е и посоченото от органа правно основание за постановяването на обжалвания пред съда отказ .

В случая страните не спорят, а и след осъществена преценка, съдът намира, че оспореният акт е издаден от компетентен орган. Компетентността на комисията произтича от чл.95, ал.3 (сега-ал.4) от Наредба № 10 и Заповед № РД01-252/09.04.2025 г. на началника на РУО С.- град, с които са определени нейните членове. Спазена е и установената процедура, като не се твърди и не се установяват нарушения при формирането и изразяването на волята на колективния орган.

Спорът между страните е изцяло правен и е свързан приложението на материалния закон. За разрешаването му съдът излага следното

Съгласно чл.142, ал.1 от АПК, съответствието на административния акт с материалния закон се преценява към момента на издаването му.

Нормата на чл. 97 от Наредба №10, в действащата към момента на издаването на оспорения акт

редакция (12.06.2025 г.) предвижда, че „насочването на учениците по чл. 95, ал.1 се извършва по списъци, утвърдени от министъра на здравеопазването и съгласувани с министъра на образованието и науката.

По делото безспорно се установи, че хроничното заболяване на детето не е включено в утвърдения списък по чл.97 от Наредба №10.

С изменението на Наредба №10, обн. ДВ, бр. 50 от 2025 г., в сила от 20.06.2025 г., нормата на чл.97 е отменена. Отмяната няма обратно действие в съответствие с чл.5, ал.5 от Конституцията на РБ и чл.14, ал.1 от ЗНА, поради липсата на изрична норма, която да го предвижда.

В съответствие с горното от съда е дължим отговор на 2 въпроса:1. Спазил ли е министърът на образованието изискването на чл.95 от Наредба №10 при утвърждаването на списъка по чл.97; 2. Противоречи ли списъкът по чл.97 от с.н. на нормативен акт от по-висока степен, което по арг. от чл.5, ал.1 от АПК изисква прилагането на по-високият по степен акт.

1.Съгласно Според чл. 187, ал.2, т.1 от ЗПУО, допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на деца и на ученици с хронични заболявания. В съответствие с дадената в § 1, т.36 от ДР ЗПУО легална законова дефиниция, „Ученик с хронични заболявания" е ученик със среднотежки, компенсирани и реконвалесцентни форми на съответното хронично заболяване.

В тази връзка съдът намира за правилен предложението в жалбата анализ, че приложимата правна рамка към момента на издаването на процесния акт предполага всички ученици с хронични заболявания да имат право на прием по документи за профили, специалности от професии, които не са противопоказни на здравословното им състояние, ако отговарят на условията, определени в чл. 55 и 82 от наредбата, като в списъците по чл.97 от Наредба № 10 е следвало да са посочени само противопоказните профили, специалности от професии за съответното заболяване, а комисията да насочва учениците по чл. 95, ал. 1 съобразно тежестта на заболяването и произтичащите от него ограничения.

По делото е безспорно, че в представения и приет по делото утвърден от министъра на образованието и науката списък, хроничното заболяване на жалбоподателя не е включено, поради което, съдът приема, че при утвърждаването му по чл.97 от Наредба №10 министърът е нарушил изискванията по чл.95 от Наредба №10.

По тези съображения съдът намира, че отказът е постановен при осъществено основание за отмяната му по чл.146, т.4 от АПК- противоречие с приложимите материалноправни норми.

2. Отделно от това, дори и изрично предвидено в подзаконов нормативен акт (а то не е по

съображенията по – горе в т.1), подобно ограничение- на хроничните заболявания по вид би довело до същите последици за обжалвания отказ- материална незаконосъобразност, тъй като упражненото от органа правомощие противоречи на нормативен акт от по-висок ранг- чл.187, ал.1 и ал.2 от ЗПУО. С оглед изложените от заместник-министъра на образованието и науката съображения за предприетото впоследствие изменение на наредбата, посочено във фактическите установявания на съда, изглежда, че именно това е и основанието за отмяната на чл.97 от Наредба №10. След изменението комисията по чл.95, ал.4 от Наредба № 10 от 1.09.2016 г. следва да насочва учениците съобразно тежестта на заболяването и произтичащите от него ограничения, като те предварително нямат да бъдат определяни в утвърден от министъра на образованието и науката, след съгласуване с министъра на образованието списък, а ще се извършва конкретна преценка за конкретния случай.

По изложените съображения отказът се отменя, а преписката се връща на органа за ново произнасяне по заявлението на жалбоподателя при спазване на дадените указания по тълкуването и прилагането на закона.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 от АПК и чл.78, ал.1 от ГПК във вр. с чл.144 от АПК, правото на разноски е възникнало за жалбоподателя. То е своевременно упражнено, като преди приключване на устните състезания е поискано присъждането им (чл.81 от ГПК във вр. с чл.144 от АПК). Доказаните разноски на жалбоподателя са общо в размер на 1668.34 евро, от тях следва се присъди дължимата държавна такса 10 лева- 5.11 евро, като надвнесената по усмотрение на жалбоподателя такса не представлява разноски по делото и не следва да се присъжда. Не следва да се присъждат и заплатените суми по анексите, сключени към договора за правна защита, тъй като не са налице условията по тях. Процесуалното представителство и защита по делото е осъществена от адв. Р. П. единствено в първото по делото заседание на 29.09.2025 г., поради което съдът присъжда само възнаграждението, заплатено съгласно договора за правна защитна и съдействие- 2500 лева- 1278.23 евро, съотв. с държавната такса присъжда общо 1283.34 евро.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл.173, ал.2 от АПК, Административен съд – София град, Второ отделение, 23-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение по Протокол №2/12.06.2025 г. на комисията по чл.95, ал.3 (сега- ал.4)

от Наредба № 10 от 1.09.2016 г., определена със Заповед № РД01-252/09.04.2025 г. на началника на РУО С.- град, в частта му на отказ по заявление У-22/09.05.25 г. за насочване на ученика Г. Г. А..

ВРЪЩА преписката на комисията по чл.95, ал.3 (сега- ал.4) от Наредба № 10 от 1.09.2016 г. за ново произнасяне по заявление У-22/09.05.25 г. за насочване на ученика Г. Г. А., при спазване на указанията в мотивите към съдебното решение по приложението на материалния закон.

ОСЪЖДА Регионалното управление на образованието С.-град (юридическо лице на бюджетна издръжка към министъра на образованието и науката) да заплати на Г. Г. А. с ЕГН [ЕГН], със съгласието на неговата майка и законен попечител Ц. Р. М. с ЕГН [ЕГН] сумата от 1283.34 евро (хиляда двеста осемдесет и три евро и тридесет и четири цента), разноси по делото.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от деня на съобщаването му.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане препис от него.

СЪДИЯ: